

Metsänkäsittelyn ohje liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan lähistöllä

Luonnonsuojelulain 39 §:n ja 49 §:n mukaan kiellettyä on

- lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen
- yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen
- pesien ja yksilöiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen
- tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Tämä ohje perustuu Liito-oravan huomioon ottaminen metsänkäytön yhteydessä -neuvontamateriaaliin (2016). [Neuvontamateriaali \(linkki\)](#) on laadittu Tapio Oy:ssä maa- ja metsätalousministeriön tilaamana työnä.

Tätä ohjetta noudattamalla voidaan varmistua luonnonsuojelulain asettamien velvoitteiden täyttymisestä.

Tapio on julkaissut materiaaliin perustuvan verkkokurssin, joka auttaa maanomistajia ja metsässä työtä tekeviä ammattilaisia omaksumaan suositellut toimintatavat. Verkkokurssi löytyy osoitteesta www.tapio.fi/liito-orava

Hakkuun toteuttaminen luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisesti

- Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen puusto jätetään hakkuissa pystyyn. Kaikki liito-oravan pesäpuiksi tulkittavissa olevat puut jätetään pystyyn. Lisäksi säästetään pesäpuun välittömässä läheisyydessä oleva puusto, joka sisältää ruokailupuut (haavat, koivut ja lepät), ruoan varastointiin sopivat kuuset ja tarvittavan suojapuuston. Uudistushakkuualueilla lisääntymis- ja levähdyspaikan suojapuuston osalta huomioidaan tuulenkaatojen riski.
- Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoilta jätetään riittävät puustoiset kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille.
- Lisääntymis- ja levähdyspaikoilla ei suositella raivauksia.

Tarkempaa tietoa käsittelytapakohtaisesta ohjeistuksesta sekä siitä miten liito-oravan elinolosuhteita voi parantaa talousmetsässä saat [Tapion liito-oravan neuvontamateriaalista \(linkki\)](#).

Yleistä tietoa liito-oravasta ja lisääntymis- ja levähdyspaikoista

Liito-oravan elinympäristö on laaja eikä lailla veloiteta suojelemaan liito-oravan elinympäristöä kokonaisuudessaan. Säännökset koskevat ainoastaan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulain tarkoittamalla liito-oravan lisääntymispaikalla liito-orava saa poikasia. Levähdyspaikassa yöaktiivinen liito-orava viettää päivänsä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi olla samalla kiinteistöllä useita.

Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpuun lisäksi sen välittömässä läheisyydessä olevan puuston, jolla on merkitystä liito-oravalle ruokailun, ruoan varastoinnin tai suojan kannalta

Luonnonsuojelulain tarkoittama liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen tarkoittaa pesintään ja levähtämiseen käytettävien puiden kaatamista. Hävittämiseen voidaan rinnastaa myös tilanne, jossa kaikki kulkuyhteydet lisääntymis- ja levähdyspaikkaan tuhoetaan.

Lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentäminen tarkoittaa jonkin heikentävän toimenpiteen tekemistä kuten esimerkiksi suoja- ja ravintoa tarjoavien puiden kaatamista pesäpuun ympäriltä, ruokailupuihin vievien puustoisten kulkuyhteyksien katkaisemista tai ruokailupuiden kaatamista.

Lisääntymis- ja levähdyspaikkoina toimivat kolopuut, risupesät tai pöntöt eivät ole jatkuvasti liito-oravilla käytössä. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat voivat tyhjetä tilapäisesti liito-oravayksilön kuollessa. Uudet liito-oravayksilöt voivat kuitenkin käyttää samoja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja lähitulevaisuudessa. Tilapäisesti tyhjentyneet lisääntymis- ja levähdyspaikka on siten edelleen lailla suojeltu.

Mahdollisen lisääntymis- ja levähdyspaikan olemassaolo tulee tarkistaa aina tapauskohtaisesti. Liito-oravan nykyisiä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi olla myös kohteilla, joilla aiempi havaintotieto on vanhaa. Vain osa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista on viranomaisilla ja maanomistajilla ennakkoon tiedossa. Hävittämis- ja heikentämiskielto on kuitenkin voimassa kaikkialla.

Alueen suojeleminen

ELY-keskus tutkii maanomistajan halutessa tapauskohtaisesti alueen suojelumahdollisuudet ja soveltuvuuden esimerkiksi METSO-ohjelmaan. Lisätietoja suojelusta saa ELY-keskukselta.

Jos liito-oravan esiintymisalueella sijaitsee metsälain 10 §:n tarkoittama elinympäristö, voi maanomistaja tiedustella Metsäkeskuksesta alueen määräaikaisen ympäristötukisopimuksen mahdollisuutta.

Lisätietoja

Alueellinen ELY-keskus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita luonnonsuojelulain ja tämän ohjeen soveltamisessa.